

каръ, ми е разправялъ, че, преди мютесарифинътъ да напусне конака, го е повикалъ да му капне за последенъ пътъ лѣкъ въ очитѣ, понеже страдалъ отъ очиболъ, отъ който Антоновъ го е лѣкувалъ. „Най-сетне освободителитѣ ви идатъ, драги докторе“, му казалъ той на френски, благодарейки му и за лѣчението. Въ това време докторътъ съ очудване забелязалъ, че миндеритѣ въ конака били покрити съ новъ платъ и било почистено. Долавяйки очудването на доктора, мютесарифинътъ се усмихналъ и му казалъ: „Почистихме и понаредихме, за да не помислятъ руситѣ, когато дойдатъ тука, че сме били съвсемъ небрежни хора“. Следъ това, просълзявайки се, той взелъ сбогомъ отъ доктора, като го изпратилъ да иде при своитѣ си.

Ние наблюдавахме сражението не само съ просто око, но и съ далекогледъ, какъвто имаше единъ отъ моитѣ чичовци, който бѣ ходилъ по търговия въ Виена. Руситѣ и турцитѣ се виждаха върху своитѣ позиции като на дланъ. Последнитѣ, види се, изгубили всѣка надежда въ своитѣ сили, започнаха бѣгомъ да се оттеглятъ, вземайки посока къмъ Шуменъ. А турското население отъ града, съ едно твърде незначително изключение, своевременно и въ панически страхъ предъ слуха: „Московъ гелиору!“ бѣ избѣгало, щомъ стана явно, че руситѣ вече идѣха. И то бѣ подирило убежище въ Шуменъ, гдето имало многоброенъ турски гарнизонъ. Виждайки турското отстъпление, ние се развеселихме и ободрихме: женитѣ благославяха небето съ всичкото негово население отъ светци, а мъжетѣ кжсаха каймета (турски банкноти), пущаха частитѣ имъ въ пълни чаши съ вино, което изпиваха въ честь на освободителитѣ, цедейки го презъ омекналитѣ кжсове на кайметата. И скоро тѣ тѣй се наредиха, че човѣку бѣ и смѣшно и радостно да ги гледа.

Когато сражението бѣ свършено, по улицата, която бѣше още безлюдна, се появи една едра и дебела възрастна жена, известна на цѣло Търново подъ името Сиса, която съ вдигната къмъ прозорцитѣ и чардацитѣ на кжщитѣ глава, викаше, колкото ѝ гласъ държеше: „излѣзвайте, хора, да посрѣщаме нашитѣ братя московцитѣ!“ Следъ нейното отминаване екнаха клепалата на всички градски църкви, а въ улицата се зададоха откъмъ *Баждарлъка* — главния центъръ на града — хоругви и кръстове, последвани отъ всички свещеници на чело съ управляющия епархията, архимандритъ Стефанъ. Коприненитѣ имъ, покрити съ златни и сребърни нашивки одежди, искрѣха подъ потока на слънчевата свѣтлина. Тѣ отиваха да посрѣщатъ освободителнитѣ войски, които смѣкчвайки се отъ Орловата височина, сѣкашъ слѣзвайки отъ небето,